

Hembygdsbladet

År 2015
Nr1

Medlemsblad för Vikingstad hembygdsförening.
Hemsida: <http://www.hembygd.se/vikingstad/>.
Kontakt: Göran Nilseryd Tel 0142-20205
Ansvarig utgivare: Gunnar Asplunder

Välkomna till 2015 års verksamhet med Vikingstad hembygdsförening. Nu stundar årsmöte och kommande aktiviteter. Vi välkomnar nya medlemmar och styrelseledamöter. Vi är tacksamma för foto och textbidrag till hembygdsbladet. Namnförslag till vakanta platser i styrelsen emottages av valberedningen, Gunnar Asplunder och Rickard Fransson. Sekreterare sökes bl. a.

Årsmöte:

Söndag 8 mars kl 17.00 i Vikingstad missionskyrka. Sedvanliga årsmötesförhandlingar och styrelseval. Föredrag av Joakim Johansson, medförfattare till boken "Linköpings södra stadsdelar".

KOMMANDE AKTIVITETER:

Under våren, besök i Gustad by.
Berättarafton.
Sommarcafé varje vecka 28/5 - 6/8.
Nationaldagsfirande.

Styrelsen avslutar året med grötkväll.

Skolfrågor är ju alltid aktuella...Ur ÖSTGÖTA Tidningen 5 juni 1942 Vikingstad.

Frågan om nedläggande av Gismestads skola. Skolstyrelsen sammanträdde på tisdagen i närvaro av folkskoleinspektör Hedegård för att behandla en från representanter för Gismestads skolrote inkommen skrivelse med anhållan om att distriktets skolfråga skulle upptagas till förnyad behandling, emedan en del nya synpunkter framkommit sedan i höstas, då det beslöts att Gismestads skola från och med nästa läsår skulle nedläggas. Bland annat framhålls i skrivelsen att barnantalet på grund av nyinflyttning stigit, och dessutom har det visat sig, att skolskjutsar äro mycket svåra att anskaffa. Folkskoleinspektör Hedegård sade sig mycket noga ha studerat detta skolproblem och han kunde efter moget övervägande ej tillstyrka någon annan lösning än att nedlägga skolan i Gismestad. Dock var han villig att på grund av rådande transportsvårigheter tillstyrka, att Gismestads skola som ett provisorium tills vidare finge upprätthållas och att extra lärarekrafter där skulle anställas tills andra förhållanden inträda. Omorganisationen av distriktets skolor skall likväl ske i enlighet med förut fattat beslut, vilket innebär att lärarpersonalen vid Gismestads skola förflyttas till Bankeberg och att en där övertalig lärare erhåller transport till annat skoldistrikt. Skolstyrelsen beslöt i enlighet med detta.

Hösten 1942 flyttar lärarna Martin Ålström och Ingrid Andersson till skolan i Vikingstad.

Gismedstads skola användes från 1905 till sommaren 1958 då en klass 6 med lärare Bengt Bengtén fick ett efterlängtat sommarlov.

Kyrkskolans skolfoto från början av 1920-talet med lärare John Rydberg.

Vid kyrkan låg kyrkskolan som var skola från 1862 till 1970 -talet, med lärarbostad på övervåningen. Ingen lockande godisbutik i närheten men möjlighet att åka skridskor på branddammen vintertid.

Tjugotalet år tidigare bedrevs skola i sockenstuga- /kommunalhuset som ligger i närheten. Där har senare även varit slöjdsal och skolkök. Där är numera en privatbostad. Bild på denna byggnad saknas.

Kyrkskolans skolfoto från år 1956 med lärarinnan Gertrud Nilsson.

Före detta kyrkskolan år 2015. Numera privatbostad.

Flera andra små skolor har tidigare funnits i bland annat Rakered och Bo mellangård(1830). Den 18 maj år 1846 invigdes Wikingstads folkskola med tal av församlingens pastor.

Göran Nilseryd och Kerstin Trygg har sammanställt anteckningar/foton om skolorna. Komplettera gärna med egna skolfoton och minnen för kommande publiceringar

En hälsning till Vikingstads hembygdsförening.

(utdrag från minnesanteckningar av Rune Wikell. F.d polis)

Jag är smålänning, närmare bestämt från Mörlunda i Kalmar län. Nu när jag passerat 80-årsstrecket ställer jag upp för en liten intervju inför en frågvis penna. Ett löfte jag sedan länge givit min vän och kollega Göran Nilseryd. Ämnet är mitt korta gästspel som extra polisman i Vikingstad hösten och vintern 1955 – 56.

Så kom dagen då jag skulle bege mig till polisen i Vikingstad för att vikariera för kollegan Rolf Nilsson som skulle gå ”assistentkursen”. Jag saknade bil och min broder tjänstgjorde den här dagen. Men av vakterna erbjöds mig skjuts till min nya tjänstgöringsplats. Vi kom lagom till eftermiddagsfikat. Ett bra tillfälle för mig att bli bekant med mina nya kolleger. Det var Gustaf Ljunggren, Svante Sundberg och Simon Wallberg. Ljunggren var polisassistent och chef för gänget. Poliskontoret var beläget i den främre gaveln av brandstationen. (Senare frisersalong). Jag fick min bostad i förhörssrummet, till höger när man kommer in på kontoret. Där var sedan mitt krypin under tjänstgöringstiden i Vikingstad. Ovanpå i byggnaden fanns en lägenhet, där Svante och hans Gun-Britt bodde. Om jag inte minns fel så var Svante dalmas. Och så hade han sin nyköpta DKW.

Simon körde PV och han var med sin kvinna bosatt i Kalvhagen – ett trivsamt ställe strax bortom Vikingstad. Så Gustaf Ljunggren. Äldst bland kollegerna. Svante var honom närmast i ålder. Därefter kom Simon och så jag som gröngöling. Gustaf bodde i Lottenborg och åkte NASH. Jag minns honom så tydligt, när han kom till kontoret om vintermorgnarna. Oftast klädd i bilrock med pälskrage och damasker över skorna och så den välfyllda portföljen. På tal om portfölj hade jag den vanan att utföra mina tjänsteärenden med att bära aktuella handlingar eller rapportblad i näven. Så en dag hade landsfiskal Gustafsson (hade E31 som reg.nr. på sin bil) fått kännedom om detta. Jag blev inkallad till honom med uppmaningen, att i fortsättningen bära portfölj. Men jag upplevde det pompöst att gå omkring med en portfölj, så jag köpte mig en dokumentportfölj. Den godkändes och blev en halv seger för mig.

Så kommer jag ihåg, när Gustaf Ljunggren och jag färdades i hans NASH till landsfiskalskontoret i Linköping. På infarten till stan häktade signalen upp sig. Men vi kom att färdas ett bra stycke fram till en bensinmack innan Gustaf kunde stanna och därvid få tyst på oväsen- det. Jag glömmer aldrig hans reaktion och minspel under färden med signalens ljud som om det vore en uttryckning, och bilisterna som höll undan, men samtidigt tittade undrande på oss.

När jag på sommaren 1955 började min tjänstgöring som tillförordnad polisman var min månadslön 856:-. Uniformen ingick ej i lönen. Jag fick låna en sådan av min broder. När jag kom till Vikingstad uppsökte jag skraddare Sandberg i Malmslätt och han fixade min första egna polisuniform.

Blüchers och Sjölanders handelsbodas besökte jag regelbundet och bastun en gång i veckan Med Stig Karlsson bakom kassaskrinet. Pratsam och trevlig var han denne Stig. Han tjänstgjorde även som skolvaktmästare och vid brandstationen.

I Sjögestad hade jag skomakaren Sjögerud, som var en säker bygdeberättare. Det gladdde mig, då jag var nyfiken på stugorna och människorna runt omkring. Valhall besökte jag förstås. Ett föreningshus med kända anor och populärt. Där var absolut fullsatt, när revymakaren Thell med döttrar från Malmslätt roade oss på ett underbart sätt.

Och Sven vid vägen sjöng ”Sången om Warszawa” har Göran Nilseryd berättat.

När jag hösten och vintern 1956 – 57 gick polisskolan i Norrköping blev jag bekant med en annan smålänning, Ragnar Nilsson från Blomstermåla. Han kom senare att tjänstgöra vid länstrafikgruppen i Linköping. Ofta kom han i sällskap med en annan kollega och hälsade på i Mantorp, där jag och Göran Nilseryd då tjänstgjorde. Sista gången blev en marsmorgon 1965. Då kom han i sällskap med Nils Wass. Som vanligt sökte vi oss ner till Stens kafé för en fika. Efteråt fortsatte de till Vikingstad för trafikdirigering i samband med ett vägarbete på gamla riksettan. När de uppehöll sig där kom en bilist i hög fart och med en alltför ung förare bakom ratten. Denne stannade inte på stopptecken varför de följde efter bilen. De hann upp fordonet på Sjögestad bro. När så Ragnar gick fram till den unge föraren, som satt kvar bakom ratten, och frågade efter körkortet blev han skjuten till döds. Ja det var på Sjögestad bro det hände. Ännu ser jag bilden av Ragnar framför mig och kollegernas tjänste- bil uppe på den gamla bron. Bilen hade ref.nr. E36309 – ett nummer jag hade på en tidigare bil. Händelsen är djupt förankrad till Sjögestad bro och Vikingstad, där jag en gång tjänstgjorde. Om en tid jag här har letat i minnet.

PS. När min tjänstgöring i Vikingstad var till ända stod polisdistriktet i Skärblacka på lut. Min chef, kollega och vän Gustaf Ljunggren skjutsade mig dit och bjöd mig på resan i sin NASH.

Västra Harg 28 Nov. 2011 Rune Wikell

Har du själv något att berätta kan din text kanske stå här nästa gång.

Julmarknad 6 december 2014

Vikingstads Hembygdsförening och Studieförbundet har i samarbete med SIV (samverkan i Vikingstad) haft julmarknad på Hembygdsgården i Vikingstad. Ett 20-tal knallar sålde blommor, dörrkransar, hembakat bröd, godis, olika slag av hantverk, lotterier, loppissaker, korv, glögg. I stora huset serverades det julkaffe med hembakat bröd. Tomten kom på besök och bjöd alla barn på godis. Bland dom gamla 1700-tals husen doftade det jul med härlig julmusik i bakgrunden. Trots det dåliga vädret med stundtals regn kom det omkring 250 besökare till marknaden och knallarna var nöjda.

Reparation av golv i stora huset i Hembygdsgården i september, och oktober. 2014

Trossbotten under kontoret fick rivras underifrån i det lilla förrådet. Sedan isolerades det och därunder spikades träplattor för att hålla fast isoleringen. Knästående arbetsställning och spikning uppåt eftersom taket i det förrådet inte är så högt.

Dagsljuset sipprade in när brädorna var rivna. Där har säkert regnvatten tagit sig in under brädorna. Vi tätade mot utsidan, med takpapp och bytte ut jorden, samt fyllde på med lecakulor.

I köket byttes halva golvytan. Det var ruttna golvbrädor, ingen sågspån. Under brädorna bara torr jord och sand som periodvis varit fuktig. Köksgolvet har behandlats med linolja. Tomas Karlsson på knä.

Några av medlemmarna har arbetat många timmar med golvrenoveringen. Däribland Weine Nilseryd och Tomas Karlsson.

B-Föreningsbrev
Vikingstads Hembygdsförening
Returadress Gunnar Månsson, Torsgatan 14A
590 49 Vikingstad

Järnvägstunnlar i Vikingstad.

Politisk strid om tunneln i Vikingstad. Gatunämnden i Linköping beslutade med tre borgerliga röster mot två socialdemokratiska att föreslå att tunnelbygget under järnvägen i Vikingstad utföser i läge B. Det vill säga vid Odlaregatan och inte vid Barrskogsvägen (alt. C) som Socialdemokraterna förordar. De båda socialdemokraterna reserverade sig mot beslutet. Trots att gatunämnden i förra veckan lät Vikingstadborna själva säga sin mening vid ett informationsmöte - och varvid de flesta lär ha hållit på alternativ C - så föreslår nu alltså den borgerliga majoriteten det andra alternativet. Motiveringen är framförallt att det blir säkrare väg för barnen mellan skolan och friluftsområdet som ligger på varsin sida om järnvägen.

Den som håller på alternativ C anser att det framförallt gynnar den stora delen av befolkningen som via det alternativet kommer direkt till samhällets centrum. Bland annat gäller det de gamla på ålderdomshemmet. Det alternativ som gatunämnden som nu föreslår medför att en fabrik-Sparman AB - måste flytta till annan lokal.

Detta stod i Östgöten 9 november år 1974

Som ni vet så blev det i alla fall alternativ C, i förlängningen av Barrskogsvägen. 28 oktober år 1994 invigdes även en tunnel för biltrafik, där det tidigare fanns plankorsning med bommar.

Styrelsen:

Ordförande: Göran Nilseryd Tel 0142-20205
070 520 74 29 goran.nilseryd@gmail.com
Sekreterare och webbansvarig: Lennart Wallerstedt
Tel. 076 1023869
lennart_wallerstedt@hotmail.se
Kassör: Gunnar Månsson Tel. 013-80525
gunnarmanson@telia.com
V. Ordförande: Marianne Danielsson
Tel. 013-80829

Torsdagsförmiddagar i varje vecka är det arbete och prat på hembygdsgården. Alla är välkomna att utföra någon syssla som känns meningsfull.

Aktiviteterna utföres i samarbete med Studieförbundet.

Har ni artiklar eller bilder så mottages de tacksamt av hembygdsföreningen.